

A környezetvédelmi termékdíjjal kapcsolatos minisztériumi állásfoglalások

Jelen cikk – mely tulajdonképpen egy cikksorozat része – azon, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium (a továbbiakban: KvVM) által kiadott, szélesebb körű érdeklődésre számotartó fontosabb állásfoglalásokat foglalja össze, amelyek ismerete a mindennapi munka során segítséget jelenthet. Valamennyi állásfoglalás csak tájékoztatásul szolgál az Alkotmánybíróság 60/1992.(XI.17) számon meghozott AB határozat értelmében, azonban akár gyakorlati, akár jogértelmezési problémák megoldásában útmutató lehet.

Duty free shopokban forgalomba hozott csomagolás, kereskedelmi csomagolás

A környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szóló 1995. évi LVI. törvény (a továbbiakban: Kt.) 20. § 3. pontja határozza meg a belföld fogalmát, mely szerint belföldnek minősül a Magyar Köztársaság területe, ideértve a vámszabad- és tranzitterületeket, valamint a vámszabad-raktárakat is.

Ennek megfelelően a Ferihegyi Nemzetközi Repülőtér induló utasai számára fenntartott tranzitterületen üzemeltetett ún. duty free shopokban forgalomba hozott csomagolás és kereskedelmi csomagolás tekintetében a boltnak, mint első belföldi forgalomba hozónak termékdíj fizetési kötelezettsége keletkezik.

A Kt. 5/C. § (1) bekezdése értelmében nem keletkezik a kötelezettnek termékdíjfizetési kötelezettsége a termékdíjköteles termék külföldre történő értékesítése esetén. A befizetett termékdíj igazolt külföldre történő értékesítés esetén visszaigényelhető.

A KvVM álláspontja szerint az 5/C. § (1) bekezdés a duty free shopokra generális jelleggel nem alkalmazható, tekintettel arra, hogy a forgalomba hozott csomagolás, illetve kereskedelmi csomagolás exportálására bizonyíthatóan nem kerül sor. A duty free shop ugyanis nem tudja minden kétséget kizáróan igazolni azt, hogy az általa forgalomba hozott termék (például bevásárló-reklám táska) ténylegesen kikerül-e az országból, vagy azt a vásárló még a tranzitterületen eldobja.

Egységes gépjármű-termékdíj bevezethetősége

Az európai uniós hulladékgazdálkodási jogszabályokban Magyarország számára előírt hulladékgazdálkodási követelmények teljesítése érdekében a jelenleg hatályos termékdíjas szabályozásban a gépjármű egyes alkotórészei termékdíj-kötelesek (például az akkumulátor, gumiabroncs, kenőolaj, elektromos és elektronikai berendezés stb).

Több ügyfél felvetette az egységes gépjármű-termékdíj bevezethetőségét, mint általuk támogatandó jogintézményt.

A KvVM ezen felvetéssel kapcsolatosan arra az álláspontra helyezkedett, hogy egységes gépjármű termékdíj bevezetésére csak alapos szakmai vizsgálatokat követően kerülhet sor, amely során számos körülményt kell figyelembe venni, így például azt is, hogy a gépjármű első magyarországi forgalomba helyezésekor keletkező egyszeri termékdíjfizetési kötelezettség mellett hogyan kezelhető az a hulladékgazdálkodási probléma, amely a gépjármű életútja során felmerülő újabb alkatrészek forgalomba kerülésekor jelentkezik.

Mindezekre figyelemmel az egységes, gépjárműre vonatkozó első forgalomba helyezéskor fizetendő egyszeri termékdíjfizetési kötelezettség bevezetésére vonatkozó javaslatot a Kt. soron következő módosításánál fontolja meg a KvVM.

Rolli kocsik csomagolásként történő megítélése, KEG hordó kereskedelmi csomagolásként történő megítélése

A KvVM a rolli kocsik csomagolásként történő megítélése kérdésköre tekintetében hivatkozott a csomagolás környezetvédelmi követelményeknek való megfelelése igazolásának részletes szabályairól szóló 91/2006. (XII. 26.) GKM rendelet alapján létrehozott Csomagolási Műszaki Tanácsadó Bizottság (továbbiakban: Bizottság) témakört érintő döntésére. A döntés értelmében a rolli kocsi nem csomagolás, hanem a VTSZ 8716 80 00 vámtarifaszám alá tartozó „más jármű”. A fenti állásponttal kapcsolatban megjegyzendő, hogy az a végkövetkeztetésen túl sajnálatos módon nem tartalmazza, hogy a döntés kialakításakor milyen körülmények, jogszabályi helyek, hatósági és/vagy bírósági döntések kerültek figyelembe vételre.

A KvVM álláspontja szerint a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól szóló 94/2002. (V. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Cskr.) 2. §-ában meghatározottak alapján a KEG hordó nem minősül kereskedelmi csomagolásnak.

Hollóházi porcelánkulacsban forgalmazott pálinka italtermék után fennálló termékdíj-fizetési kötelezettség megítélése

A Kt. célja, hogy hozzájáruljon a környezetszennyezés megelőzéséhez, illetőleg csökkentéséhez, a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodásra irányuló tevékenységek ösztönzéséhez, valamint a környezetet vagy annak valamely elemét a termék előállítás, forgalmazása, felhasználása során, illetőleg azt követően közvetlenül, illetve közvetve terhelő vagy veszélyeztető termék által okozott környezeti veszélyeztetések, illetőleg károk megelőzéséhez és csökkentéséhez pénzügyi forrásokat teremtsen. A törvény feladata tehát, hogy elősegítse az európai uniós és a hazai hulladékgazdálkodási szabályozás által az ország, illetve a piaci szereplők részére meghatározott környezetvédelmi előírások teljesítését.

A csomagolás megítélése tárgykörében meg kell említeni Kt. 20. § 5. pontjának a) alpontját, miszerint csomagolás valamennyi olyan tétel, amelyet a termelő vagy a felhasználó valamely termék (a nyersanyagtól a feldolgozott termékig) befogadására, megóvására, kezelésére, szállítására és bemutatására (csomagolási funkció) használ, ideértve az ugyanilyen célra használt egyszer használatos tételt. Továbbá figyelembe kell venni Cskr. 2. § (1) bekezdés aa) pontját, mely szerint csomagolás valamennyi olyan tétel, amelyet a termelő vagy a felhasználó valamely termék (a nyersanyagtól a feldolgozott termékig) befogadására, megóvására, kezelésére, szállítására és bemutatására (csomagolási funkció) használ. A Kt. 20. § 12. pontja határozza meg a kereskedelmi csomagolás fogalmát.

A KvVM álláspontja szerint a hollóházi porcelán kulacs nem minősül csomagolásnak figyelemmel a fenti jogszabályi helyekre, annak ellenére, hogy abban pálinka kerül forgalmazásra. Az indok az, hogy a hollóházi márkanév alatt készült porcelán kulacs sajátos rendeltetésű dísz tárgy, luxustermék, melynek elsődleges funkciója nem a csomagolás, tekintettel arra, hogy azt a tulajdonosa - a tartalmának elfogyasztását követően

- hulladékként nem dobja el, hanem díszként tovább használja.

A vásárlónak egyértelmű választási lehetősége van azzal kapcsolatban, hogy kizárólag a pálinka terméket kívánja-e csak megvásárolni – ebben az esetben azt üvegcsomagolásban, vagy akár különleges stílust, motívumvirágot, márkanévet nem képviselő, tömegáruként forgalmazott porcelán csomagolásban is olcsóbban megkaphatja –, vagy luxustermékként a méltán világhírű hollóházi márkanév alatt készült porcelán kulacsot is meg kívánja-e venni.

Erre tekintettel a törvény céljában meghatározottak sem sérülnek, hiszen a porcelán kulacs a környezetet nem terheli, nem veszélyezteti.

A kereskedelmi csomagolás környezetvédelmi termékdíjának számlán történő átvállalása

A Kt. 2010. január 1-én hatályba lépő rendelkezései következtében a kereskedelmi csomagolások környezetvédelmi termékdíjának számlán történő átvállalásának egyik feltételeként meghatározott mentesség megszűnt, amely számos kérdést vetett fel a számlán történő átvállalással kapcsolatban, melyek tisztázása vált szükségessé.

A kereskedelmi csomagolás – műanyag (bevásárló-reklám) táska és meghatározott italtermékek elsődleges fogyasztói csomagolása – környezetvédelmi termékdíjának számlán történő átvállalásának tárgyában a KvVM és a Vám- és Pénzügyőrség között folytatott egyeztetések lezárultak. A kereskedelmi csomagolás termékdíjának számlán történő átvállalásával kapcsolatos elvi jelentőségű kérdésekben a szaktárca álláspontja a következő.

Melyek a számlán átvállalás feltételei?

A műanyag (bevásárló-reklám) táska tekintetében számlán történő átvállalás megkötésének lehetősége a KvVM álláspontja szerint 2010. január 1-jétől sem szűnt meg a kötelezettek számára. Tekintettel arra, hogy a terméknél igénybe vehető levonás intézménye a jogszabály szerint speciális mentességnek minősül, nincs jogszabályi akadálya annak, hogy a számlán történő átvállalás lehetősége továbbra is fennálljon. Az ezzel kapcsolatos gyakorlati eljárás a következő:

Csomagolás tekintetében szükséges az átvállalási szerződés és a kereskedelmi csomagolásra vonatkozóan a hasznosítási szerződés, amelyben az átvállaló vállalja a kötelezett által forgalomba hozott csomagolás – beleértve a kereskedelmi csomagolás mennyiségét is – utáni felső hasznosítási aránynak megfelelő hasznosítási kötelezettséget.

Számlán átvállalás esetén a termékdíj tartalom számlazáradékban a teljes vagy a levonás után fennmaradó összeget kell-e feltüntetni ?

A számlán átvállalónak a számlában a termék tekintetében fizetendő teljes összeget fel kell tüntetni, függetlenül attól, hogy koordináló szervezethez csatlakozott-e. A vonatkozó levonást ugyanis csak a koordináló szervezet által kiadott igazolás birtokában a bevallásban érvényesítheti, aminek a számla kiállításakor még nincs birtokában.

Kiterjedhet-e a számlán átvállalás a műanyag (bevásárló-reklám) táskán túl az italtermékek kereskedelmi csomagolásának összetevőire is?

A Kt. nem zárja ki a számlán történő átvállalás köréből az italcsomagolásokat. Ha azonban a kötelezettől többutas csomagolásra vonatkozóan vállalják át a fizetési kötelezettséget, úgy a Kt. végrehajtásáról szóló 10/1995. (IX. 28.) KTM rendelet 8. § (5)-(8) bekezdésében foglaltakat az „eredeti” kötelezettnek teljesítenie kell ahhoz, hogy terméke újrahasználhatónak *minősüljön, és fizetési kötelezettsége csak egyszer keletkezzen.*

A korábbi gyakorlatnak megfelelően a jövőben is az a célunk, hogy valamennyi olyan állásfoglalás, szakmai vélemény – amely a jog- és szakszerű eljárás lefolytatása érdekében jelentőséggel bírhat – szakcikk formájában is megjelenjen, elősegítve ezzel, hogy valamennyi érdeklődő naprakész információval rendelkezzen.

Kovács Anett

2010. június